

Petr Sokol: Británie má novou vládu

22.května 2010
www.reflex.cz
20.05.2010

David Wiliam Donald Cameron se stal nejmladším britským premiérem za posledních 200 let. Bude také stát v čele první vládní koalice po sedmdesáti letech. Podle královského komuniké vůdce konzervativců políbil Cameron minulé úterý při audienci v Buckinghamském paláci královně Alžbětě II. ruce, př. al její nabídku vést britskou vládu.

Cameron má za sebou raketový vstup do nejvyšší politiky. Poslancem se stal teprve v roce 2001. Už po čtyřech letech ve westminsterském shromáždění si ale "dovolil" kandidovat na pozici celostátního lídra konzervativců. V tomto klání se hledal nástupce Michaela Howarda, který je vedl v roce 2005 ve volbách již ke třetí porážce v řadě. Cameron byl v souboji o vedení strany zpočátku outsiderem, a dokonce se spekulovalo, že se chce pouze zviditelnit pro volby stranického lídra někdy v budoucnu.

KRÁLOVNIN BRATRANEC

Mladý poslanec (tehdy jen 38 let), kterého širší veřejnost příliš neznala, za sebou ale měl už dost politických zkušeností. Pocházel z tradiční politické rodiny.

Jeho praprapradědeček, prapradědeček i pradědeček byli na přelomu devatenáctého a dvacátého století poslanci. A novináři dokonce odhalili, že je vzdáleným příbuzným královny, protože jeden jeho předek byl synem krále Viléma IV., který vládl ve třicátých letech 19. století, a jeho milenky. Jako nelegitimní potomek ale není formálním následníkem trůnu.

Mladý David hned po studiích na elitních školách v Etonu a Oxfordu, kde studoval politologii, ekonomii a filozofii, nastoupil na inzerát do analytického oddělení Konzervativní strany. Rychle se propracoval do role klíčového poradce několika konzervativních ministrů. Ve volbách 2005 byl proto pravou rukou stranického lídra Michaela Howarda a patřilo mu i autorství tehdejšího volebního programu.

Krátce po prohraných volbách se rozhodl konkurovat favorizovanému stínovému ministru vnitra Davidu Davisovi. V prvním kole výběru, které se odehrálo formou hlasování v konzervativním poslaneckém klubu, skončil až druhý právě za Davidem Davisem, ale přesto následně postoupil do závěrečného kola, v němž mohli hlasovat všichni členové strany. Pro výsledek výběru se stala klíčová konference strany v Blackpoolu. Cameron zazářil, když mluvil dvacet minut bez psaných poznámek a využil všech zkušeností z doby, kdy pracoval jako šéf propagačního oddělení soukromé televize. Hovořil méně o programu a více o nutnosti změnit styl strany, kterou chtěl otevřít novým skupinám voličů, například mladým. Ve finále jeho projevu ho na pódiu podpořila jeho tehdy těhotná žena Samantha. Jeho oponent byl bezbarvý a členové rozhodli v následném hlasování jednoznačně. Cameron vyhrál poměrem dva ku jedné. Jako čtvrtý lídr konzervativců od volební porážky v roce 1997 prohlásil, že stranu čeká dlouhý výstup na horu, kde čeká volební vítězství.

HOŠI Z ETONU

V souboji o vedení strany Camerona podpořila další neortodoxní postava konzervativců: tehdejší populární šéfredaktor konzervativního týdeníku Spectator a dnes starosta Londýna Boris Jonson, který byl dříve na Oxfordu jeho spolužákem. Cameronův zvyk obklopovat se zejména lidmi, jež důvěrně zná, mu často vyčítají političtí oponenti. Labouristé proti němu často "vytahovali", že patří k takzvaným Old Etonians - absolventům školy pro anglickou elitu elit - a jeho žena je dcerou barona. Cameron se skutečně v čele strany obklopil řadou absolventů Etonu, ale osobně usiloval o to, aby přesvědčil Brity, že sám není elitářem. A dařilo se mu to. Jezdil do práce na kole, po narození

posledního dítěte odešel na pár týdnů na mateřskou dovolenou a jeho žena se věnovala vlastní kariéře. Paradoxně mu pomohlo, i když se probíral jeho poněkud bujarý studentský život.

SOUCITNÝ KONZERVATIVEC

Předsudky o elitářských konzervativcích rozbíjel David Cameron i jako nový lídr strany. Prosazoval své pojetí moderního, soucitného konzervativismu. Usiloval o posun konzervativců od úzce vymezeného thatcherismu k širokému pojetí pravicové strany. To mu nepřidalo u pravého křídla, které si ale dokázal získat odchodem ze společného klubu s evropskými lidovci v Evropském parlamentu. Hledal nová témata a podpořil "zezelenání" strany, když se připojil k boji proti klimatickým změnám. Prosadil ve straně do funkcí více žen a příslušníků etnických menšin. To vše mu pomohlo po nedávném volebním vítězství, kdy mu ale chybělo dvacet křesel k absolutní většině, najít cestu k možným koaličním partnerům. Pověsti reformátora konzervativní strany dostal, když před menšinovou vládou dal přednost netradiční koalici s liberálními demokraty. Fanouška Aston Villy, piva a tenisu nyní čeká ještě těžší úkol - reformovat Británii.

Reflex 20/2010